

Kouvolan kaupungin talousarvion 2026 ja taloussuunnitelman 2026-2029 hyväksyminen

9610/02.02.00/2025

Kaupunginhallitus 06.10.2025 § 241

Valmistelija: talousjohtaja Hellevi Kunnas, puh. 020 615 5054, hellevi.kunnas(at)kouvola.fi

Yhteenveto

Kaupunginjohtajan talousarvio vuodelle 2026 on 0,9 miljoonaa euroa ylijäämäinen. Talousarvio ja -suunnitelma noudattaa Kouvolan kaupungin suunnitelmallista talouden linjaa, jolla saavutetaan tasapainoinen talous ja kerrytetään ylijäämää pidemmällä aikavälillä.

Toimintakatteen kasvu on ainoastaan 2 prosenttia vuosina 2026–2027 ja alenee noin yhteen prosenttiin vuosina 2028–2029. Kaupungin investoinnit ovat suunnitelmaan mukaan 72,6 miljoonaa euroa vuonna 2026 ja kasvavat 81,1 miljoonaan euroon vuonna 2027, mutta alenevat vuodesta 2028 lähtien asteittain noin 30 miljoonaan euroon vuositasolla. Kaupungin lainamäärä kasvaa investointien kanssa samassa tahdissa, mutta alenee vuodesta 2029 lähtien.

Vuonna 2026 etenemme kohti tasapainoita taloutta palvelutarpeen muutokset huomioiden. Panostamme palveluverkkojen uudistamiseen, oppimisympäristöjen kehittämiseen sekä liikuntaan ja kulttuuriin sekä edistämme yritysten toimintaedellytyksiä. Kehitämme toimintaamme käytettävissä olevien resurssien mukaisesti ja panostamme aktiivisesti ja vahvasti edunvalvontatyöhön.

Kuntalain ja hallintosäännön mukainen toimivalta talousarvion valmistelussa

Kuntalain 14 §:n mukaan Kaupunginvaltuusto vastaa kunnan toiminnasta ja taloudesta. Valtuuston tulee päättää vuoden loppuun mennessä kunnan seuraavan vuoden talousarviosta ja kolmen tai useamman vuoden taloussuunnitelmasta ottaen huomioon kuntakonsernin talouden vastuut ja Taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen ja se on laadittava siten, että ne toteuttavat kuntastrategiaa ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan velvoitteet (Kuntalaki 110 §).

Talousarvion valmistelusta vastaa kunnanhallitus sekä kukin toimielin omalla tehtäväalueellaan (hallintosääntö 59 §).

Talousarvion laadinnan prosessi

Suomen Kuntaliiton suosituksessa "Kunnan ja kuntayhtymän talousarvio ja taloussuunnitelma" ohjeistetaan talousarviosta mm. seuraavasti:

- Talousarvio ja -suunnitelma laaditaan samanaikaisesti.
- Kehyspäättöksessään kunnanhallitus asettaa budjetoitaville tehtäville kehukset, jotka sidotaan kuntastrategiassa asetettuihin tavoitteisiin.
- Toimielimet valmistelevat tehtävä- ja hankekohtaiset talousarvio- ja -suunnitelmaehdotuksensa kunnanhallituksen antamien kehysten ja ohjeiden pohjalta.
- Keskushallinto yhdistelee toimielinten ehdotukset talousarvioksi ja -suunnitelmaksi. Tätä ehdotusta nimitetään kunnanjohtajan budjettiesitykseksi.
- Talousarvion tasapainotukseen vaikuttavat olennaisesti ratkaisut, jotka valtion budjetissa tehdään muun muassa kuntien valtionosuuksista ja verotuksesta.
- Kunnanhallitus valmistelee talousarvio- ja suunnitelmaehdotuksen valtuustolle. Kuntalaissa ei ole erikseen säädetty, mihin mennessä hallituksen on annettava oma esityksensä. Seuraavan vuoden veroprosentit on annettava verohallinnolle 17. marraskuuta mennessä, joten ennen sitä hallituksen esitys talousarvioksi tulee käytännössä olla selvillä.

Kouvolan talousarvioprosessi noudattaa suosituksia. Valtuustoryhmiä osallistetaan talousarviokehityksen laadintaan keväällä talousarviokehysaiheisella kyselyllä, jonka tulokset huomioidaan talousarviovalmistelussa.

Talousarvion laadinta

Hallintosäännön 59 §:n mukaan kaupunginhallitus hyväksyy suunnittelukehukset ja talousarvion laadintaohjeet. Toimielimet laativat talousarvioehdotuksensa. Valtuusto hyväksyy talousarviossa toimielimelle sitovat tehtäväkohtaiset toiminnan ja talouden tavoitteet sekä niiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot.

Kehyspäättöksellä kunnanhallitus asettaa toimielimille euromääräiset kehukset, joiden perusteella alkaa lautakuntien talousarviovalmistelu. Kehyksen puitteissa toimielimet päättävät talousarvioehdotuksensa ja toimenpiteet, joilla tavoitteisiin päästään.

Hallintosäännön 23 §:n mukaan lautakunnan tehtävänä on vastata siitä, että palvelut järjestetään asetettujen tavoitteiden palvelujen järjestämistä koskevien periaatteiden ja määrärahojen puitteissa. Lautakunta määrittää tarvittavat palvelut ja niiden laatutason.

Hallintosäännön 62 §:n mukaan talousarviosta päättäessään valtuusto määrittelee, mitkä ovat valtuuston sitovina hyväksymät toiminnan

tavoitteet. Valtuusto antaa talousarvio noudattamista koskevat määräykset, miten talousarvio ja sen perustelut sitovat kunnan viranomaisia.

Yleinen taloudellinen kehitys ja kuntatalous

Suomen talouskasvun ennusteet ovat erittäin maltillisia, kehitystä jarruttaa yksityisen kulutuksen heikko kehitys ja heikentynyt työllisyystilanne. Julkinen talous on edelleen alijäämäinen, kustannuspaineita luovat sosiaali- ja terveystenonjen, puolustus- sekä korkomenonjen kasvu. Kuntatalouden alijäämän arvioidaan kokonaisuudessaan edelleen heikentyvät. Kuntien tulojen ja menonjen epätasapaino jatkuu, kustannuspaineita luovat valtakunnalliset palkkaratkaisut, heikko verotulokehitys sekä epäsuotuisa työllisyyskehitys.

Kouvolan taloudellinen tilanne ja talouden pitkän aikavälin linjaukset

Kouvola on tehnyt pitkäjänteistä työtä talouden tasapainottamiseksi jo useiden vuosien ajan, sopeuttaen määrätietoisesti talouttaan vastaamaan muuttuvaa väestömäärää ja -rakennetta. Tämä on edellyttänyt palveluverkkojen kokonaisvaltaista tarkastelua sekä palveluiden tuottamistapojen kehittämistä ja uudelleenarviointia. Kaupungista riippumattomat tekijät, kuten valtionosuuksien, verotulojen ja valtakunnallisten palkkaratkaisujen muutokset, ovat kuitenkin lisänneet tasapainottamistarvetta entisestään.

Vaikka kaupungin menokehitystä on onnistuttu hillitsemään, riittävien talouden tasapainottamistoimenpiteiden toteuttaminen vie vielä useita vuosia. Kouvolan on kyettävä luomaan taloudellisesti vakaa tilanne, joka kestää myös tilapäiset talouden vaihtelut. Samalla on varauduttava väestöennusteiden mukaisiin muutoksiin palvelutarpeessa ja sopeutettava toimintoja niiden mukaisesti.

Vuoden 2024 tilinpäätös oli 2,4 miljoonaa euroa negatiivinen, mutta se toteutui ennakoitua huomattavasti paremmin. Toimintakatteen aleneminen edelliseen vuoteen verrattuna osoittaa, että kustannuskehityksen hillinnässä on onnistuttu. Vuoden 2025 alussa kaupungin kertynyt ylijäämä oli 16,9 miljoonaa euroa. Vuoden 2025 talousarvio oli 5,7 miljoonaa euroa alijäämäinen, mutta tämän hetken arvion mukaan toteutuma on talousarviota noin miljoona euroa heikompi, eli noin -6,9 miljoonaa euroa. Suurin yksittäinen negatiivinen tekijä on verotulojen kertymän jääminen 6–7 miljoonaa euroa alle talousarvion ennusteen.

Vaikka kaupungin kustannuksia on onnistuttu vähentämään, talouden tasapainottamistyötä on jatkettava määrätietoisesti. Kouvolan on pyrittävä kerryttämään taseen ylijäämää, jotta kaupunki voi luoda riittävän puskurin ennakoimattomien toimintaympäristömuutosten ja talouden vaihteluiden varalle.

Vastatakseen taloudellisen tilanteen haasteisiin, kaupunki tavoittelee talouden pitkän aikavälin linjauksina seuraavia asioita:

- Kertyneen ylijäämän kasvattaminen vuosittain 1 000–1500 euroon asukasta kohden, tavoitesumma vähintään 78–115 milj. euroa
- Toimintakatteen kasvu 0–3 % huomioiden toiminnassa tapahtuvat muutokset sekä julkisen rahoituksen muutokset
- Investointitason alentaminen vuodesta 2029 lähtien noin 30 milj. euroon vuositasolla tai 120 milj. euroon neljän vuoden taloussuunnittelukausittain
- Poistot kattavat investoinnit vuodesta 2029 lähtien
- Lainakannan asteittainen alentuminen kuntien keskiarvoon vuodesta 2029 lähtien
- Tuloveroprosentin alentamisen mahdollisuuden tarkastelu seuraavan valtuustokauden alussa

Merkittävimmät muutokset taloussuunnittelukaudella

Kustannuksien lisäyksissä on merkittävimpinä erinä huomioitu valtakunnallisten palkkaratkaisujen ja henkilösivukulujen muutokset henkilöstökustannuksissa. Talousarviossa on huomioitu aiempien talouden tasapainottamistoimenpiteiden uudet kumulatiiviset vaikutukset, omien päätösten toimenpiteiden vaikutukset esimerkiksi palveluverkkoihin, yhtiöittämisvelvoitteesta johtuvat kiinteistöjen siirtoon, energiatehokkuustoimenpiteisiin sekä kiinteistöjen purkuihin liittyen. Lisäksi on huomioitu lakisääteisten tehtävien ja velvoitteiden muutokset.

Valtionosuudet on huomioitu nykyjärjestelmän mukaisesti, koska 1.1.2027 voimaan tulevan valtionosuusuudistuksen vaikutukset eivät ole vielä tiedossa. Vuoden 2026 valtionosuuksiin sisältyy mm. erilaiset tehtävien ja velvoitteiden muutoksia, indeksikorotus ja kustannustenjaon tarkistus sekä pysyvä valtionosuusleikkaus. Valtionosuudet kasvavat hieman vuoden 2025 tasosta, luvut täsmentyvät loppuvuoden aikana ja päätös saadaan joulukuussa.

Verotuloennusteet ovat edelleen heikentyneet vuonna 2025. Merkittävin alenema on tapahtunut yhteisöveroissa. Verotulojen arvioidaan kuitenkin kokonaisuudessaan kasvavan vuonna 2026. Kouvolan kasvu on koko maan tasoa alhaisempaa. Verotulojen kehitys on riippuvainen yleisestä taloudellisesta tilanteesta, työttömyyden sekä ansiotason kehityksestä. Kiinteistöveroissa ei arvioida tapahtuvan merkittäviä muutoksia. Tulevat yksityiset investoinnit kasvattavat hieman kaupungin kiinteistöverotuloja. Myös valtion päätöksillä on vaikutusta kuntien verotulotuottoihin. Näistä johtuvat muutokset kompensoidaan pääsääntöisesti osana valtionosuuksia.

Kaupunginjohtajan talousarvioehdotus

Kaupunginjohtajan talousarvioehdotus perustuu kaupunginhallituksen päättämään kehykseen ja talous tasapainottuu taloussuunnittelukaudella. Talousarvioehdotus on 0,9 miljoonaa euroa ylijäämäinen. Suunnitelmavuosina ylijäämää kasvaa asteittain. Henkilöstökuluihin kuuluva eläkemaksujen tasausmaksu on keskitetty elinvoimapalveluiden henkilöstöpalveluihin vuoden 2026 alusta. Muutos on tehty kokonaishallinnan järkevyyden kannalta, koska tasausmaksu ei ole suoraan riippuvainen henkilöstökulujen määrästä.

Ulkoinen tuloslaskelma milj. e	TP 2024	TA 2025	TPE 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029
Toimintatulot	46,6	41,8	43,5	38,3	38,8	38,4	38,4
Valmistus omaan käyttöön	1,3	2,3	2,0	1,3	1,3	1,3	1,3
Toimintamenot	-230,2	-239,9	-238,9	-236,8	-241,7	-243,1	-244,8
Toimintakate	-182,3	-195,8	-193,5	-197,3	-201,5	-203,4	-205,1
Verotulot	206,4	211,4	205,0	212,6	216,8	222,2	227,8
Valtionosuudet	-5,3	0,0	1,6	3,8	10,0	12,0	15,0
Rahoitustulot ja -menot	5,5	6,4	7,5	7,7	6,0	4,2	3,9
Vuosikate	24,2	22,0	20,7	26,8	31,3	35,0	41,6
Poistot ja arvonalentumiset	-26,6	-27,8	-27,0	-26,0	-27,9	-31,1	-32,5
Tilikauden tulos	-2,5	-5,8	-6,3	0,8	3,4	3,9	9,1
Tilinpäätöserät	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Tilikauden yli/alijäämä	-2,4	-5,7	-6,2	0,9	3,5	4,0	9,1
Kertynyt yli-/alijäämä	16,9	13,6	10,7	11,6	15,1	19,9	30,4
Kunnallisveroprosentti	8,90	8,90	8,90	8,90	8,90	8,90	8,90
Toimintakatteen muutos %	-2,4	7,4	6,1	2,0	2,1	0,9	0,8
Vuosikate, % poistoista	90,7	79,2	76,6	103,1	112,2	112,6	127,8
Vuosikate, euroa/asukas	309	285	268	351	413	466	560
Asukasmäärä vuoden lopussa	78 399	78 462	78 399	76 502	75 742	75 033	74 345

Lautakuntien talousarvioesitykset

Lautakunnat ovat osaltaan käsitelleet talousarvioesityksensä ja hyväksyneet ne teknistä lautakuntaa lukuun ottamatta kaupunginhallituksen kehyksessä määritellyn suuruisena.

Tekninen lautakunta hyväksyi toisessa käsittelyssään talousarvioehdotuksensa 75 000 euroa kaupunginhallituksen hyväksymän talousarviokehyksen ylittävänä. Kaupunginjohtajan talousarvioesitys on teknisen lautakunnan osalta talousarviokehyksen mukainen. Kaupunginjohtajan esityksessä vähennys on kohdistettu henkilöstökustannuksiin.

Sitovuustaso

Kaupunginhallitus on hyväksynyt talousarviokehyksen ulkoisten erien osalta. Lautakuntien talousarvion sitovuustasoksi kaupunginvaltuustoon

nähdessä esitetään ulkoista toimintakatetta. Keskittymällä talousarviossa talouden kannalta olennaisiin, eli ulkoisiin eriin, parannetaan eri vuosien välistä vertailtavuutta ja yksinkertaistetaan muutosten kohdentamista.

Ulkoisilla erillä on suora vaikutus kaupungin taloudelliseen tilanteeseen, kun taas sisäiset erät ovat osa kustannuslaskentaa, eikä niillä ole vaikutusta kaupungin ulkoiseen taloudelliseen asemaan. Sisäiset erät sisällytetään kuitenkin talousarvioon ja niitä seurataan vuoden aikana, mutta niissä tapahtuvat muutokset eivät ole sitovia talousarvioeriä.

Investoinnit ja palveluverkon kehittäminen

Kaupungin investoinnit taloussuunnittelukaudella ovat merkittäviä, sillä kaupunki panostaa erityisesti perusopetuksen ja varhaiskasvatuksen palveluverkkojen kehittämiseen. Lisäksi investointeja kohdistetaan liikunta- ja kulttuuripalveluihin sekä toimenpiteisiin, jotka parantavat yritysten toimintaedellytyksiä. Samalla pyritään vähentämään rakennusten ja infrastruktuurin korjausvelkaa.

Investoinneiksi hyväksytään ainoastaan hankkeet, jotka alentavat käyttötaloustaloukskustannuksia, lisäävät kaupungin elinvoimaa tai ovat välttämättömiä korjausinvestointeja. Kaikkia investointeja tarkastellaan osana kaupungin 10 vuoden investointisuunnitelmaa, jota päivitetään säännöllisesti toimintaympäristössä tapahtuvien muutosten mukaisesti.

Talousarvioon ja -suunnitelmaan vuosille 2026–2029 sisältyy useita merkittäviä investointeja, jotka tukevat kaupungin palveluiden kehittämistä ja elinvoimaa. Näitä ovat Kuusankosken urheilutalon peruskorjaus, uimahallin peruskorjaus ja laajennus, teatterin laajennus ja peruskorjaus, pääkirjaston peruskorjaus, monitoimiareena, Marjoniemen yhtenäiskoulu, Kuusankosken yhtenäiskoulu leasing-mallilla, Kaunisnurmen päiväkotit leasing-mallilla, Carea-opetusyksikkö, kaupungintalon peruskorjaus sekä uusi keskuskeittiö.

Kärkihankkeita ovat Käyrälammen alueen kehittäminen, Urheilupuiston ja ydinkeskustan kehittäminen sekä yritysalueiden parantaminen. Näillä hankkeilla pyritään vahvistamaan kaupungin vetovoimaa, lisäämään palveluiden saavutettavuutta ja luomaan edellytyksiä kaupungin pitkäjänteiselle kasvulle.

Investointien rahoitus

Investointien myötä kaupungin lainakanta tulee kasvamaan taloussuunnittelukaudella. Osa investoinneista rahoitetaan investointisuunnitelman mukaan leasing- tai muulla vaihtoehtoisella rahoitusmuodolla. Niiden vaikutus tulee näkymään tunnusluvussa lainat ja vuokravastuut.

Investoinnit, milj. euroa	2026	2027	2028	2029	Yhteensä
Nettoinvestoinnit	72,6	81,1	54,5	29,2	237,4
Lainakannan muutos	44,0	45,0	16,0	-13,0	92,0

Kaupungin lainakanta kasvaa investointien myötä, mutta suunnitelman mukaisesti investointitasoa alennetaan merkittävästi vuodesta 2029 lähtien, jolloin myös lainamäärä kääntyy laskuun.

Valtuustoryhmien osallistaminen talousarvioprosessiin

Talousarvioprosessiin on sisällytetty valtuustoryhmille suunnattu kysely talousarviokehityksen panostuksista ja säästökohteista. Toimialat on veloitettu ottamaan kyseiset asiat huomioon talousarviovalmistelussaan.

Panostuksia nähtiin seuraavasti:

- Työttömyyden, erityisesti pitkäaikaistyöttömyyden ja nuorisotyöttömyyden vähentäminen.
- Paikallisten yritysten ja oppilaitosten yhteistyön ja yritystoiminnan edistämisen kehittäminen.
- Digitalisaation hyödyntäminen toiminnan tehostamisessa.
- Oppimisen tuen vahvistaminen ja koulunkäynninohjaajien lisääminen.
- Koulujen, päiväkotien ja oppilaitosten resurssien parantaminen, kuten digilaitteiden ja oppimateriaalien kehittäminen.
- Henkilöstön osaamisen ja työhyvinvoinnin kehittäminen.
- Suurten investointien (teatteri, monitoimiareena, uimahalli) loppuunsaattaminen ja monipuolinen käyttö.
- Kirjastojen ja kulttuuritoiminnan resurssien turvaaminen.
- Lähiliikuntapaikkojen ja muiden pienimuotoisten liikuntapaikkojen ylläpito.
- Kiinteistöjen ja infran kunnossapito sekä energiatehokkuuden parantaminen sekä katu- ja tieverkoston ylläpito ja parantaminen.
- Uusien kestävien energiaratkaisujen, kuten uusiutuvan energian, käyttöönotto.

Sopeuttamiskohteina esitettiin:

- Vähemmän vaikuttavien tukien ja sopimusten karsiminen.
- Varhaiskasvatuksen ja kouluverkon optimointi ja investointien mitoittaminen sekä ulkoisista vuokratiloista luopuminen.
- Uimahalliverkon tarkastelu ja tilojen myynnin tehostaminen.
- Pieninvestointien rajaaminen vain tarpeellisiin kohteisiin
- Vähennetään ylläpitoa alikäytetyistä tai tarpeettomista kiinteistöistä ja infrasta, nykyisten rakennusten käytön tehostaminen.

- Kustannustehokkaampien korjausmenetelmien selvittäminen ja käyttöönotto.
- Energiakulujen vähentäminen investoimalla energiatehokkuuteen.

Yhteisinä painotuksina nähtiin talouden tasapainottaminen ja väestökehityksen parantaminen, investointien järkevä kohdentaminen ja kiinteistöjen tehokkaampi hallinta sekä toiminnan vaikuttavuuden ja kustannustehokkuuden arviointi.

Keskeiset tytäryhteisöt

Kouvolan kaupungin konserniohjeen (KV 11.11.2024 § 75) mukaan kaupunginhallitus päättää vähintään valtuustokausittain mitkä konserniyhteisöt ovat keskeisiä tytäryhteisöjä ja näiden tytäryhteisöjä.

Keskeisiksi tytäryhteisöiksi ja näiden tytäryhteisöiksi vuonna 2026 esitetään seuraavia yhtiöitä:

- KSS Energia -konserni (KSS Energia Oy, KSS Lämpö Oy, KSS Rakennus Oy, Voimakymi Oy, Suomen Energia-Urakointi Oy, KSS Verkko Oy)
- Kouvola Innovation -konserni (Kouvola Innovation Oy, Kouvolan Yritystilat Oy, RRT Kouvola Oy, Kohoa Synergiakeskus Oy)
- Eduko -konserni (Kouvolan Ammattiopisto Oy, Eduko koulutus- ja yrityspalvelut Oy)
- Kouvolan Vesi Oy
- Kouvolan Asunnot Oy
- Kouvolan Teatteri Oy
- Kouvolan Rautatie- ja Aikuiskoulutus Oy
- Kaakkois-Suomen Tieto Oy.

Elinvoimapalveluiden kaupunginhallituksen alaisen toiminnan talousarvio- ja henkilöstösuunnitelma

Elinvoimapalveluiden toimialan kaupunginhallituksen alaisen toiminnan talousarvio- ja henkilöstösuunnitelma käsitellään osana koko kaupungin talousarviokokonaisuutta.

Ehdotus kaupunginhallituksen alaisen toiminnan talousarvioksi ja -suunnitelmaksi on kaupunginhallituksen hyväksymän talousarviokehityksen mukainen. Vuoden 2024 ja 2025 toimintakuluihin on vertailukelpoisuuden vuoksi lisätty taulukoissa eläkemaksuihin kuuluvat tasausmaksut, joita koskevat määrärahat keskitetään vuodesta 2026 lähtien elinvoimapalvelujen henkilöstöyksikköön.

Kaupunginhallitus,	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029
--------------------	---------	---------	---------	---------	---------

ulkoinen 1000 e					
Toimintakate ilman myyntivoittoja	-51 596	-52 943	-53 930	-51 718	-49 463
Rakennusten ja osakkeiden myyntivoitot	540	540	540	540	540
Toimintakate yhteensä	-51 056	-52 403	-53 930	-51 178	-48 923

Kaupunginhallitus, ulkoinen ja sisäinen 1000 e	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029
Toimintakate ilman myyntivoittoja	-12 114	-5 778	-3 289	1 417	4 927
Rakennusten ja osakkeiden myyntivoitot	540	540	540	540	540
Toimintakate yhteensä	-11 574	-5 238	-2 749	1 957	5 467

Elinvoimapalveluiden ulkoinen toimintakate vuodelle 2026 on -52,9 milj. euroa. Ulkoiset toimintatuotot ovat 10,9 milj. euroa, valmistus omaan käyttöön 0,7 milj. euroa ja ulkoiset toimintakulut -64,6 milj. euroa. Rakennusten ja osakkeiden myyntivoitot vuodelle 2026 ovat 0,5 milj. euroa.

HTV vähenemään vaikuttaa erityisesti määräaikaisten vähentyminen (projektien päättyminen).

Henkilöstön määrä henkilötyövuosina	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029
Kaupunginhallitus	137,0	218,8	211,8	207,1	207,1

Investoinnit

Tilapalveluiden rakennusinvestointeihin vuodelle 2026 on varattu 64,3 milj. euroa (sisältäen muun rahoituksen kohteet), joista merkittävimmät ovat:

- Marjoniemen yhtenäiskoulu 13,5 milj. euroa (kokonaiskustannusarvio 40,0 milj. euroa)
- Pääkirjaston perusparannus 0,8 milj. euroa (12,0 milj. euroa)
- Teatterin perusparannus ja laajennus 5,0 milj. euroa (31,0 milj. euroa)

- Urheilupuiston uimahallin perusparannus ja laajennus 15,3 milj. euroa (32,0 milj. euroa)
- Kuusankosken urheilutalon perusparannus 2,6 milj. euroa (4,0 milj. euroa)
- Mansikkamäen koulun ruokailutilat 0,8 milj. euroa (2,0 milj. euroa)
- Keskuskeittiön uudisrakennus 1,3 milj. euroa (4,2 milj. euroa)
- Monitoimiareena 7,0 milj. euroa (20,0 milj. euroa)

Muulla rahoitusmuodolla rakennetaan suunnitelman mukaisesti Kaunisnurmen päiväkotia 6,7 milj. euroa (8,0 milj. euroa) sekä Kuusankosken yhtenäiskoulua 7,5 milj. euroa (18,5 milj. euroa).

Investoinnit, milj. euroa	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029	Yhteensä
Nettoinvestoinnit	27 016	50 135	58 320	37 500	11 900	184 871
Muut rahoitusmuodot	9 300	14 200	6 950	3 500	0	33 950
Yhteensä	36 316	64 335	65 270	41 000	11 900	218 821

Kaupunginjohtajan ehdotus vuoden 2026 talousarvioksi ja vuosien 2026–2028 taloussuunnitelmaksi ja ehdotus elinvoimapalveluiden kaupunginhallituksen alaisen toiminnan talousarvioksi 2026 talous- ja henkilöstösuunnitelmaksi vuosille 2026–2028 ovat **oheismateriaalina**.

Asiaa ovat kokouksessa esittelemässä erillisen aikataulun mukaisesti talousjohtaja Hellevi Kunnas, apulaiskaupunginjohtaja Tuukka Forsell, sivistysjohtaja Veikko Niemi, tekninen johtaja Hannu Tylli, henkilöstöjohtaja Päivi Karhu, toimitilajohtaja Katja Ahola, kehittämispäälliköt Karoliina Kanerva, Liisa Kolari ja Ilari Huhtinen sekä tytäryhteisöjen toimitusjohtajat tai heidän edustajansa.

Lisätietoja: talousjohtaja Hellevi Kunnas, puh. 020 615 5054, hellevi.kunnas(at)kouvola.fi

Kaupunginjohtajan ehdotus:

Kaupunginhallitus päättää

1. hyväksyä osaltaan elinvoimapalveluiden kaupunginhallituksen alaisen toiminnan talousarvion vuodelle 2026 ja talous- ja henkilöstösuunnitelman ja esittää sen edelleen kaupunginvaltuustolle hyväksyttäväksi osana kaupungin talousarviota ja taloussuunnitelmaa.

2. hyväksyä, että keskeiset tytäryhteisöt ja näiden tytäryhteisöt ovat KSS Energia -konserni (KSS Energia Oy, KSS Lämpö Oy, KSS Rakennus Oy, Voimakymi Oy, Suomen Energia-Urakointi Oy, KSS Verkko Oy), Kouvola Innovation -konserni (Kouvola Innovation Oy, Kouvolan Yritystilat Oy, RRT Kouvola Oy, Kohoa Synergiakeskus Oy), Eduko -konserni (Kouvolan Ammattiopisto Oy, Eduko koulutus- ja yrityspalvelut Oy), Kouvolan Vesi Oy, Kouvolan Asunnot Oy, Kouvolan Teatteri Oy, Kouvolan Rautatie- ja Aikuiskoulutus Oy ja Kaakkois-Suomen Tieto Oy.
3. palauttaa vuoden 2026 talousarvion ja vuosien 2026–2029 taloussuunnitelman uudelleenvalmisteluun.

Asian käsittely:

Asiaa käsiteltiin kokouksessa 6.10.2025, sen käsittely keskeytettiin 6.10. klo 16.14 ja käsittelyä jatkettiin kaupunginhallituksen jatkokokouksessa tiistaina 7.10.2025 klo 8.10.

Kaupunginhallituksen päätös:

Kaupunginhallitus hyväksyi päätösehdotuksen.

Kaupunginhallitus myönsi läsnäolo- ja puheoikeuden talousjohtaja Hellevi Kunnakselle, tekninen johtaja Hannu Tyllille, sivistysjohtaja Veikko Niemelle sekä henkilöstöjohtaja Päivi Karhulle, jotka olivat asiantuntijoina läsnä kokouksessa tämän asian käsittelyn aikana, ja he poistuivat kokouksesta ennen päätöksentekoa. Kaupunginhallitus myönsi läsnäolo- ja puheoikeuden vs. toimitilajohtaja Anneli Vartiainenille, joka oli asiantuntijana läsnä kokouksessa tämän asian käsittelyn aikana.

Lisäksi kaupunginhallitus myönsi läsnäolo- ja puheoikeuden kehittämispäällikkö Ilari Huhtiselle, joka oli asiantuntijana läsnä kokouksessa tämän asian käsittelyn aikana.

Apulaiskaupunginjohtaja Tuukka Forsell poistui kokouksesta tämän asian käsittelyn aikana klo 9.39 ja palasi kokoukseen asian käsittelyn aikana klo 9.41.

Kaupunginhallituksen 2. varapuheenjohtaja Laila Uljas saapui kokoukseen tämän asian käsittelyn aikana klo 9.04.

Kaupunginhallituksen 1. varapuheenjohtaja Miia Witting saapui kokoukseen tämän asian käsittelyn aikana klo 9.10.

Kaupunginhallituksen jäsen Jenni Aikio saapui kokoukseen tämän asian käsittelyn aikana klo 9.17.

Kaupunginhallituksen jäsen Tomi Villikka poistui kokouksesta tämän asian käsittelyn aikana klo 10.25 ja palasi kokoukseen asian käsittelyn aikana klo 10.27.

Valtuuston puheenjohtaja Ville Kaunisto poistui kokouksesta tämän asian käsittelyn aikana klo 10.48 ja palasi kokoukseen asian käsittelyn aikana klo 13.03.

Kaupunginhallituksen jäsen Henna Hovi poistui kokouksesta tämän asian käsittelyn aikana klo 11.23.

Valtuuston 3. varapuheenjohtaja Ukko Bamberg poistui kokouksesta tämän asian käsittelyn aikana klo 11.23.

Kaupunginhallituksen jäsen Jenni Aikio poistui kokouksesta tämän asian käsittelyn aikana klo 11.23.

Kokouksessa pidettiin tauko klo 11.23-12.00.

Kaupunginhallituksen varajäsen Arto Käki saapui kokoukseen tämän asian käsittelyn aikana klo 12.03 jäsenen Jenni Aikion tilalle.

Apulaiskaupunginjohtaja Tuukka Forsell poistui kokouksesta tämän asian käsittelyn aikana klo 13.01 ja palasi kokoukseen asian käsittelyn aikana klo 13.08.

Kokouksessa pidettiin tauko klo 14.15-14.31.

Kaupunginhallituksen 2. varapuheenjohtaja Laila Uljas saapui kokoukseen tauon jälkeen tämän asian käsittelyn aikana klo 14.33.

Kaupunginvaltuuston 1. varapuheenjohtaja Paula Werning poistui kokouksesta tämän asian käsittelyn aikana klo 14.31.

Kaupunginhallitus keskeytti asian käsittelyn maanantaina 6.10. klo 15.04 ja päätti jatkaa sen käsittelyä jatkokokouksessa tiistaina 7.10.2025.

Jatkokokous avattiin tiistaina 7.10.2025 klo 8.10, jolloin kaupunginhallitus totesi jatkokokouksen lailliseksi ja päätösvaltaiseksi sekä myönsi läsnäolo- ja puheoikeuden talousjohtaja Hellevi Kunnakselle, joka oli jatkokokouksessa paikalla asiantuntijana.

Kaupunginhallitus myönsi läsnäolo- ja puheoikeuden kehittämispäällikkö Liisa Kolarille, joka oli paikalla asiantuntijana tämän asian käsittelyn aikana.

Kaupunginhallitus myönsi läsnäolo- ja puheoikeuden kehittämispäällikkö Karoliina Kanervalle sekä Kouvolan Asunnot Oy:n toimitusjohtaja Jari Niemelle, Kouvolan Vesi Oy:n toimitusjohtaja Ari Mikkälälle, Kouvolan Rautatie- ja Aikuiskoulutus Oy:n toimitusjohtaja Kari Tähdelle, Kouvolan Teatteri Oy:n toimitusjohtaja Helena Reilinille, KSS Energia Oy:n toimitusjohtaja Marko Riipiselle sekä talousjohtaja Tuulia Halmesarkalle, Kouvola Innovation Oy:n toimitusjohtaja Pasi Miettiselle, RRT Kouvolan toimitusjohtaja Joonas Kakoselle, Kaakkois-Suomen Tieto Oy:n talous- ja henkilöstöpäällikkö Tarja Nousiaiselle, Kouvolan Ammattiopisto Oy:n talouspäällikkö Saira Puhjolle sekä toimitusjohtaja Petri Tanille. He olivat asiantuntijoina läsnä

jatkokokouksessa 7.10.2025 tämän asian käsittelyn aikana ja poistuivat kokouksesta ennen päätöksentekoa.

Kaupunginhallituksen 1. varapuheenjohtaja Miia Witting poistui jatkokokouksesta tämän asian käsittelyn aikana klo 9.22 ja palasi kokoukseen asian käsittelyn aikana klo 9.35.

Jatkokokouksessa pidettiin tauko klo 9.28-9.35.

Valtuuston 2. varapuheenjohtaja Markku Pakkanen palasi tauon jälkeen jatkokokoukseen tämän asian käsittelyn aikana klo 9.39.

Kaupunginhallituksen jäsen Toni Vainikka poistui jatkokokouksesta tämän asian käsittelyn aikana klo 10.10 teknisen tauon aikana ja palasi kokoukseen klo 10.11 teknisen tauon aikana.

Kaupunginhallituksen 1. varapuheenjohtaja Miia Witting poistui jatkokokouksesta tämän asian käsittelyn aikana klo 10.54 ja palasi kokoukseen asian käsittelyn aikana klo 11.25.

Kaupunginhallituksen jäsen Henna Hovi poistui jatkokokouksesta tämän asian käsittelyn aikana klo 11.05 ja palasi kokoukseen asian käsittelyn aikana klo 11.07.

Kaupunginhallituksen jäsen Kirsi Kekki poistui jatkokokouksesta tämän asian käsittelyn aikana klo 11.26.

Jatkokokouksessa pidettiin tauko klo 11.37-12.30.

Kaupunginjohtaja Marita Toikka poistui jatkokokouksesta tämän asian käsittelyn aikana klo 13.14 ja palasi kokoukseen asian käsittelyn aikana klo 13.50. Jatkokokouksessa esittelijänä toimi apulaiskaupunginjohtaja Tuukka Forsell klo 13.14-13.50 välisen ajan.

Kaupunginhallituksen 1. varapuheenjohtaja Miia Witting poistui jatkokokouksesta tämän asian käsittelyn aikana klo 12.30 ja palasi kokoukseen asian käsittelyn aikana klo 14.15.

Jatkokokouksessa pidettiin tauko klo 14.02-14.15.

Kaupunginhallituksen jäsen Jenni Aikio poistui jatkokokouksesta tämän asian käsittelyn aikana klo 14.21 ja palasi kokoukseen asian käsittelyn aikana klo 14.24.

Kaupunginhallitus 03.11.2025 § 273

Valmistelija: talousjohtaja Hellevi Kunnas, puh. 020 615 5054, hellevi.kunnas(at)kouvola.fi

Yhteenveto

Kaupunginjohtajan talousarvioesitykseen on tehty päivityksiä edellisen käsittelyn jälkeen. Päivityksien jälkeen talousarvio on 1,1 miljoonaa euroa ylijäämäinen ja kertynyt ylijäämä kasvaa 18,3 miljoonaan euroon. Investointimenoihin on lisätty 3 miljoonan euron varaus Kouvolan Asuntojen SVOP-sijoitukseen. Lainamäärään on lisätty vastaava summa.

Uuden kaupunkistrategian tavoitteet

Toimialojen valtuuston nähden sitovat vuosittaiset tavoitteet on linkitetty uuden kaupunkistrategian 2025–2029 tavoitteisiin. Vuoden 2026 talousarvio ja suunnitelma on päivitetty siten, että toimielimien asettamat vuosittaiset tavoitteet on kytketty uuden strategian tavoitteiden mukaisiksi, jotka ovat "Hyvinvointia asukkaille", "Osaamisella elinvoimaa" sekä "Yrittäjyydellä ja työllä kasvuun".

Käyttötalous, Elinvoimapalvelut/kaupunginhallituksen alainen toiminta

Elinvoimapalveluihin keskitettyä koko kaupunkia koskevaa eläkemenojen tasausmaksua on tarkistettu uuden arvion perusteella 0,2 miljoonaa euroa pienemmäksi vuonna 2026. Lisäksi on tehty vähäisiä kohdennuksia elinvoimapalvelujen palveluyksiköiden välillä.

Investoinnit, Elinvoimapalvelut/kaupunginhallituksen alainen toiminta

Elinvoimapalveluiden investointimenoihin on lisätty 3 miljoonan euron varaus vuodelle 2026 Kouvolan Asuntojen sijoitetun vapaan oman pääoman (SVOP) sijoitukseen. Lainan myöntäminen käsitellään kaupunginhallituksessa hallintosäännön mukaisesti. Päätöksen teon yhteydessä edellytetään yhtiöltä taloudellista kestävyys- sekä riskiarviointia.

Rahoituslaskelma

Rahoituslaskelman pitkäaikaisten lainojen lisäys on päivitetty 85 miljoonaan euroon (lainakannan muutos 46 miljoonaa euroa), yhteensä lainakanta on 379,1 miljoonaa euroa ja 4 956 euroa/asukas vuonna 2026.

Tilikauden yli-/alijäämä

Vuoden 2026 tilikauden ylijäämäksi arvioidaan 1,1 miljoonaa euroa ja kertyneeksi ylijäämäksi arvioidaan 18,3 miljoonaa euroa. Vuoden 2025 tilikauden ylijäämäennusteessa on huomioitu 6,8 miljoonan euron satunnainen tuotto sosiaali- ja terveydenhuollon sekä palo- ja pelastustoimen apporttiluovutuksen kirjanpidollisesta luovutusvoitosta.

Alla olevassa taulukossa on esitetty kaupunginjohtajan päivitetyn talousarvioehdotuksen toimintakate, tilikauden yli-/alijäämä sekä kumulatiivinen eli kertynyt yli-/alijäämä.

Milj. euroa	2026	2027	2028	2029
Toimintakate	-197,1	-201,5	-203,4	-205,1
Tilikauden yli-/alijäämä	1,1	3,5	4,0	9,1
Kertynyt yli-/alijäämä	18,3	21,8	25,8	34,8
Investointimenot	75,6	81,1	54,5	29,2
Lainamäärä	379,1	424,1	440,1	427,1

Vuoden 2026 talousarvio ja vuosien 2026–2029 taloussuunnitelma ja esitysmateriaali ovat **liitteinä**.

Asiaa ovat kokouksessa esittelemässä erillisen aikataulun mukaisesti talousjohtaja Hellevi Kunnas, apulaiskaupunginjohtaja Tuukka Forsell, tekninen johtaja Hannu Tylli, työllisyysjohtaja Sami-Pekka Kalliokoski, henkilöstöjohtaja Päivi Karhu ja kehittämispäällikkö Karoliina Kanerva.

Lisätietoja: talousjohtaja Hellevi Kunnas, puh. 020 615 5054, hellevi.kunnas(at)kouvola.fi

Kaupunginjohtajan ehdotus:

Kaupunginhallitus päättää ehdottaa kaupunginvaltuustolle, että

Kaupunginvaltuusto päättää

1. hyväksyä vuoden 2026 talousarvion ja vuosien 2026–2029 taloussuunnitelman ja
2. oikeuttaa talousjohtajan tekemään talousarvioon teknisiä korjauksia.

Kaupunginhallituksen päätös:

Kaupunginhallitus hyväksyi päätösehdotuksen.

Kaupunginhallitus myönsi tämän asian käsittelyn ajaksi läsnäolo- ja puheoikeuden tekninen johtaja Hannu Tyllille, henkilöstöjohtaja Päivi Karhulle, kehittämispäällikkö Karoliina Kanervalle ja työllisyysjohtaja Sami-Pekka Kalliokoskelle, jotka olivat kokouksessa paikalla asiantuntijoina tämän asian käsittelyn aikana ja poistuivat kokouksesta ennen päätöksentekoa. Kokouksesta poistui ennen päätöksentekoa myös talousjohtaja Hellevi Kunnas, jolle kaupunginhallitus myönsi läsnäolo- ja puheoikeuden kokouksen ajaksi §:n 270 käsittelyn aikana.

Kaupunginvaltuuston puheenjohtaja Ville Kaunisto poistui kokouksesta tämän asian käsittelyn aikana.

Apulaiskaupunginjohtaja Tuukka Forsell poistui kokouksesta tämän asian käsittelyn aikana klo 14.20 ja palasi kokoukseen asian käsittelyn aikana klo 14.25.

Kaupunginhallitus piti kokoustaunon asian käsittelyn aikana klo 14.27-14.41.

Kaupunginvaltuusto 08.12.2025 § 116

Vuoden 2026 talousarvio ja vuosien 2026–2029 taloussuunnitelma ja esitysmateriaali ovat **liitteinä**.

Kaupunginhallituksen ehdotus:

Kaupunginvaltuusto päättää

1. hyväksyä vuoden 2026 talousarvion ja vuosien 2026–2029 taloussuunnitelman ja
2. oikeuttaa talousjohtajan tekemään talousarvioon teknisiä korjauksia.

Asian käsittely:

Valtuuston puheenjohtaja ilmoitti valtuustolle asian käsittelyn alkaessa, että talousarviokirjan investointiosaan sivulle 77 on korjattu ensimmäisen taulukon viimeisen rivin ”leasing, vuokraus tai muu rahoitusmalli”, summat seuraavasti:

- talousarvio 2025: -18 300 000 euroa ja
- muutettu talousarvio 2025: -9 300 000 euroa.

Esittelypuheenvuoron käyttivät kaupunginjohtaja Marita Toikka, kaupunginhallituksen puheenjohtaja Inka Häkkinen ja talousjohtaja Hellevi Kunnas.

Ryhmäpuheenvuoron käyttivät valtuutetut Henna Hovi (SDP), Katriina Vesala (Kok.), Riitta Torikka (Kesk.), Ukko Bamberg (PS), Reeta Lind (Vihr.), Esa Niemelä (KD), Mika Byman (Vas.), Janne Patjas (Reput) ja nuorisovaltuuston edustajana Inka Kosonen.

Puheenjohtaja avasi yleiskeskustelun.

Puheenvuoron käyttivät valtuutetut Janne Patjas, Laila Uljas, Markku Pakkanen, Henna Hovi, Jenni Aikio, Katariina Henttonen, Ilkka Sarpola, Sari Melkko, Anni Villikka, Tomi Villikka, Sanna Jacksen, Paula Werning, Katariina Henttonen ja Leeni-Elina Haimi.

Puheenjohtaja päätti yleiskeskustelun.

Talousarvion yksityiskohtainen käsittely:

Puheenjohtaja avasi keskustelun kohdasta **1 - 2 Yleiset lähtökohdat** s.2 - 39:

Valtuutettu Janne Patjas käytti puheenvuoron ja teki seuraavan muutosesityksen:

”Ympäristö 2030 -ohjelma toteuttaa osaltaan kaupunkistrategiaa sekä Kouvolan Hinku-sitoumusta. Kouvola liittyi valtuuston päätöksellä hiilineutraalien kuntien Hinku-verkostoon 18.3.2019. Verkoston kunnat ovat sitoutuneet tavoittelemaan koko alueensa kasvihuonekaasupäästöjen vähentämistä 80 prosenttia vuoden 2007 tasosta vuoteen 2030 mennessä.

Suomen järjetön hiilineutraaliustavoite on vuodessa 2035 ja EUn tavoite on vuodessa 2050. Kouvolan ”kunnianhimoinen” tavoite on hiilineutraalius 2030. Kiina väittää pääsevänsä siihen 2060 ja Intia 2070, eikä Kouvolan päätöksillä ole mitään tekemistä ilmaston pelastamisen kanssa.

Ehdotan, että Kouvola luopuu Hinku-sitoumuksesta, koska sen määrittelemiin tavoitteisiin ei ole mahdollista päästä, eivätkä sen vaatimukset ole Kouvolan edun mukaisia.”

Kaupunginjuristi Elina Amnell-Holzhäuser käytti puheenvuoron ja totesi, että muutosesitys ei ole osa talousarvion hyväksymistä, vaan se on päätöksenä erillinen asia. Hallintosäännön 146 §:n mukaisesti ehdotusta, joka menee käsiteltävän asian ulkopuolelle, ei oteta äänestykseen.

Puheenjohtaja totesi, että valtuutettu Patjaksen muutosesitystä ei oteta käsiteltäväksi HS 146.1§:n mukaisesti, ehdotus menee käsiteltävän asian ulkopuolelle.

Puheenjohtaja päätti keskustelun kohdasta 1 - 2.

Puheenjohtaja avasi keskustelun kohdasta **3 Käyttötalousosa** s. 40 – 71: Ei keskustelua.

Puheenjohtaja avasi keskustelun kohdasta **4 Tuloslaskelmaosa** s. 73 – 76: Ei keskustelua.

Puheenjohtaja avasi keskustelun kohdasta **5 Investointiosa** s. 77 – 80: Ei keskustelua.

Puheenjohtaja avasi keskustelun kohdasta **6 Rahoitusosa** s. 81 – 82: Ei keskustelua.

Puheenjohtaja avasi keskustelun kohdasta **7 Liitteet** s. 83 – 95: Ei keskustelua.

Puheenjohtaja totesi yksityiskohtaisen keskustelun päättyneen ja vuoden 2026 talousarvioehdotuksen ja vuosien 2026–2029 taloussuunnitelma tulleen hyväksytyksi.

Kaupunginvaltuuston päätös:

Kaupunginvaltuusto päätti

1. hyväksyä vuoden 2026 talousarvion ja vuosien 2026–2029 taloussuunnitelman ja
2. oikeuttaa talousjohtajan tekemään talousarvioon teknisiä korjauksia.

Valtuutettu Maija Lehtomäki saapui kokoukseen asian käsittelyn aikana ja osallistui päätöksentekoon.
